

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Ewaluacja mid-term Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

Inwałd, 11.12.2025 r.

Cel badania

Śródkresowa analiza i ocena postępów w realizacji FST w ramach FEM 2021-2027

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. przeprowadzenie **aktualizacji diagnozy społeczno-gospodarczej** dla obszaru MZ z perspektywy założeń FST zawartych w FEM 2021-2027 oraz SZOP FEM 2021-2027, w tym ew. identyfikacja nowych/modyfikacja zidentyfikowanych/rezygnacja ze zidentyfikowanych obszarów wsparcia
2. szczegółowa analiza i ocena **stopnia wdrożenia FST** w ramach FEM 2021-2027 i przełożenie na **ograniczenie wyzwań**
3. wskazanie **rekomendacji** mających na celu pomoc w odpowiedzi na wyzwania wskazane w FST FEM 2021-2027 oraz w celu uskutecznienia wdrażania FST w ramach FEM 2021 - 2027

Zakres tematyczny badania

Działania wskazane w Priorytecie 8. FEM 2021-2027

FEMP.08.01 Działania na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy

FEMP.08.02 Edukacja dla transformacji

FEMP.08.03 Wsparcie MŚP we wczesnej fazie funkcjonowania

FEMP.08.04 Inicjatywy lokalne na rzecz transformacji

FEMP.08.06 Opieka nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

FEMP.08.07 Rozwój firm wspierający sprawiedliwą transformację

FEMP.08.08 Pozyskiwanie inwestycji tworzących miejsca pracy

FEMP.08.09 Rozwój klastrów

FEMP.08.10 Gospodarka obiegu zamkniętego

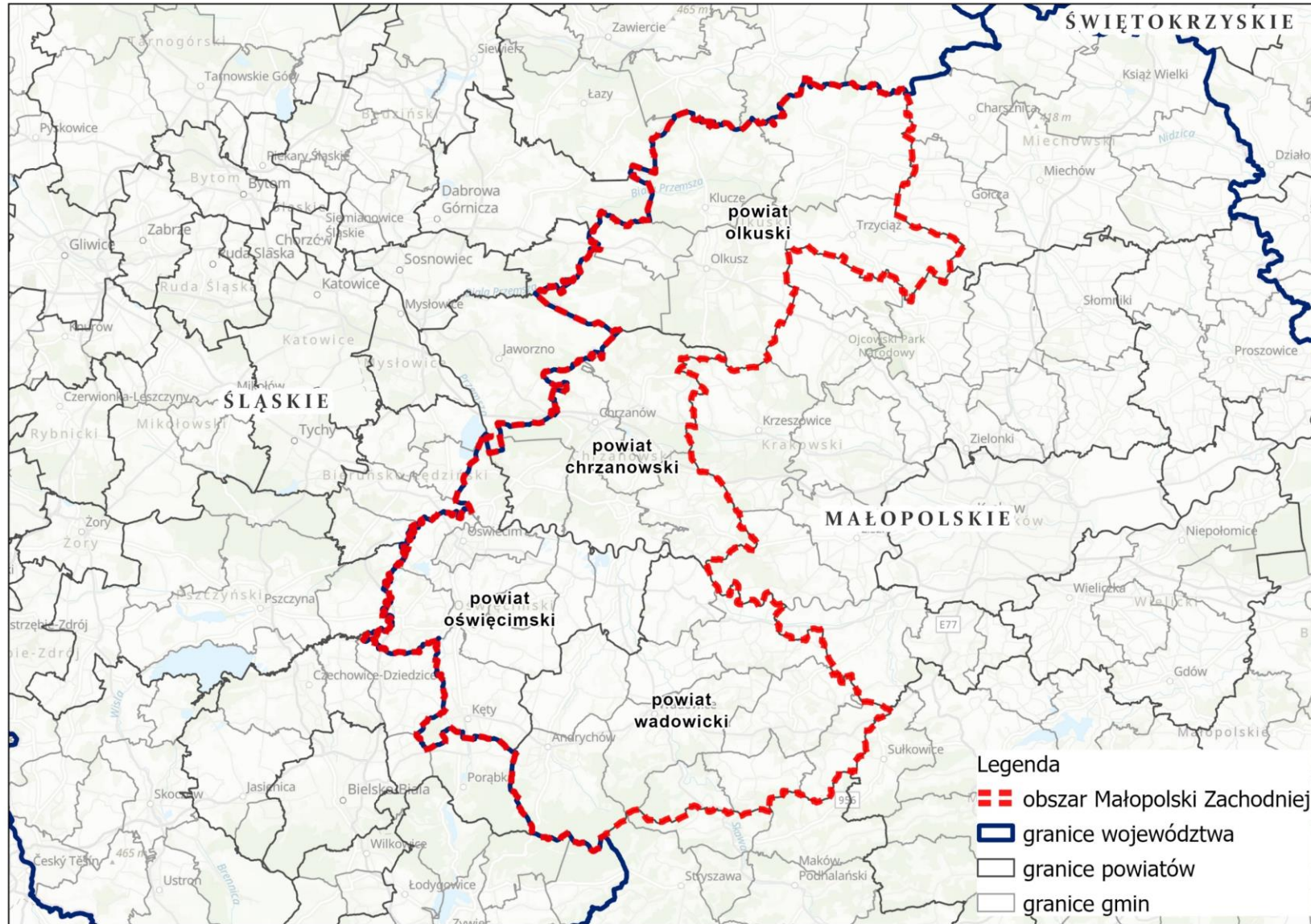
FEMP.08.11 Transformacja energetyczna

FEMP.08.12 Transformacja transportu

FEMP.08.13 Zagospodarowanie terenów i obiektów zdegradowanych

FEMP.08.14 Transformacja klimatyczna

Zakres przestrzenny badania

ZASTOSOWANE METODY BADAWCZE

ZBIERANIE I ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

ANALIZA BAZ DANYCH (IGA, CST2021)

ANALIZY EKONOMETRYCZNE I STATYSTYCZNE

BADANIA ILOŚCIOWE I JAKOŚCIOWE (CATI, IDI)

PANELE EKSPERTÓW

ANALIZA SWOT

WYZWANIA W KONTEKŚCIE TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

- A** Utrata miejsc pracy w upadających sektorach górnictwa i energetyki węglowej, a także w firmach okołogórniczych oraz MŚP, których prosperity jest uzależniona od dochodów lokalnych
- B** Zagrożenie obecnej ścieżki funkcjonowania ok. 8% firm z MZ kooperujących z branżą górniczą
- C** Niższa w porównaniu do województwa dynamika PKB podregionu
- D** Zanieczyszczenia powietrza poprzez systematyczne przekroczenia norm stężeń zanieczyszczeń (pyły PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)piren)
- E** Degradacji terenów pogórniczych, poprzemysłowych i powiązanych, w tym osiedli mieszkaniowych
- F** Wyjazd młodych mieszkańców i starzenie się społeczeństwa

A

Utrata miejsc pracy w upadających sektorach górnictwa i energetyki węglowej, a także w firmach okołogórniczych oraz MŚP, których prosperity jest uzależniona od dochodów lokalnych

Wskaźnik stopy bezrobocia w roku 2019 i 2024 (w %)

	2019	2024
MAŁOPOLSKA	4,1	4,2
POWIAT WADOWCKI	4,9	5,6
POWIAT OLKUSKI	6,9	6,7
POWIAT OŚWIĘCIMSKI	5,1	4,7
POWIAT CHRZANOWSKI	6,3	6,3

Utrata miejsc pracy w upadających sektorach górnictwa i energetyki węglowej, a także w firmach okołogórnicznych oraz MŚP, których prosperity jest uzależniona od dochodów lokalnych

Zalecenia i rekomendacje

- 1. Analiza katalogu PKD**
- 2. Lepsza promocja dostępnych naborów**
- 3. Rozwój i promowanie LOWE**
- 4. Przeciwdziałanie dyskryminacji starszych pracowników**
- 5. Ukierunkowanie działań na proces transformacji energetycznej**

B

Zagrożenie obecnej ścieżki funkcjonowania ok. 8% firm z MZ kooperujących z branżą
górnictwą **Liczba podmiotów gospodarczych sekcja B w podregionie na tle pozostałych
podregionów węglowych w Polsce**

PODREGIONY „WĘGLOWE” W POLSCE –	PODMIOTY GOSPODARCZE W SEKCJI B- GÓRNICTWO (2019)	PODMIOTY GOSPODARCZE W SEKCJI B- GÓRNICTWO (2024)
OŚWIĘCIMSKI	110	129
BYTOMSKI	80	79
GLIWICKI	47	43
KATOWICKI	128	123
RYBNICKI	80	68
SOSNOWIECKI	84	112
TYSKI	50	65
KONIŃSKI	81	76
JELENIOGÓRSKI	81	73
WAŁBRZYSKI	98	91
PIOTRKOWSKI	79	79
LUBELSKI	90	102

Zagrożenie obecnej ścieżki funkcjonowania ok. 8% firm z MZ kooperujących z branżą górnictw

Zalecenia i rekomendacje

- 1. Zwiększenie bieżącego wsparcia dla firm wysokiego ryzyka**
- 2. Wzmocnienie komponentu innowacyjnego i technologicznego**
- 3. Wzmocnienie międzyregionalnego transferu wiedzy wśród obecnych beneficjentów**
- 4. Wdrożenie ulepszzonego monitoringu w celu śledzenia efektów transformacji**

PKB per capita podregionów węglowych w Polsce

PODREGIONY „WĘGLOWE” W POLSCE – POZIOM	PKB NA MIESZK. [zł 1000] (2017)	PKB NA MIESZK. [zł 1000] (2022)
OŚWIĘCIMSKI	39,77	61,79
BYTOMSKI	37,79	57,21
GLIWICKI	61,74	105,44
KATOWICKI	68,62	114,78
RYBNICKI	45,83	77,04
SOSNOWIECKI	48,46	77,45
TYSKI	66,26	102,43
KONIŃSKI	40,11	62,80
JELENIOGÓRSKI	40,44	62,15
WAŁBRZYSKI	37,72	57,95
PIOTRKOWSKI	48,64	79,37
LUBELSKI	47,55	72,74

Zalecenia i rekomendacje

- 1. Wyeliminowanie utrzymujących się luk w konwergencji wynagrodzeń**
- 2. Przyspieszenie dywersyfikacji sektorowej poprzez priorytetowe wsparcie dla sektorów wiodących**
- 3. Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez kompleksowe podejście infrastrukturalne**
- 4. Wdrożenie systemu monitorowania efektów konwergencji z benchmarkingiem międzyregionalnym**

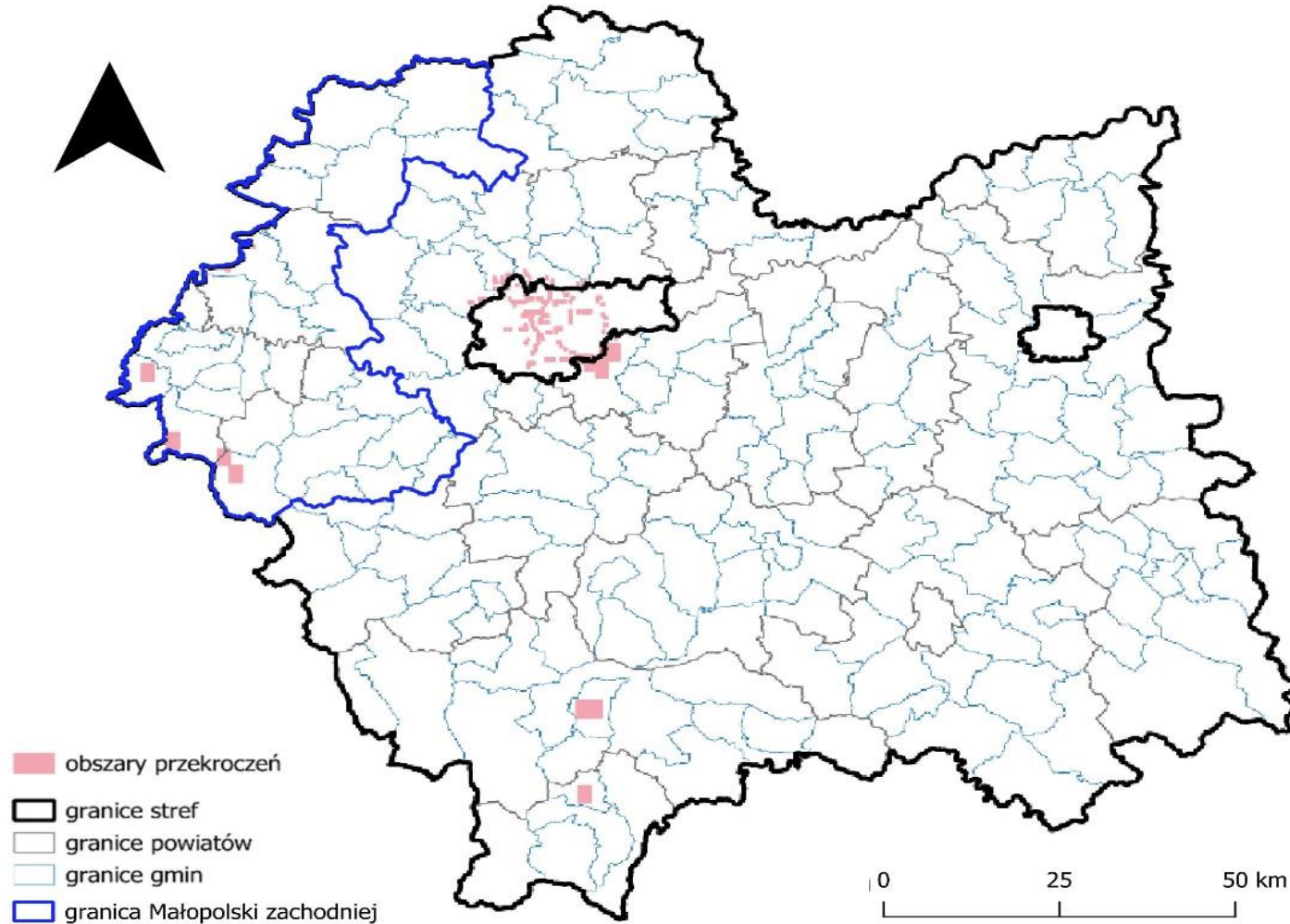
Zalecenia i rekomendacje

- 5. Wzmocnienie kompetencji planowania strategicznego w przedsiębiorstwach**
- 6. Utworzenie regionalnej platformy wiedzy i narzędzi kalkulacji**
- 7. Adaptacja rozwiązań inkubacyjnych dla MŚP**
- 8. Priorytetowe wsparcie dla projektów łączących innowację, cyfryzację i efektywność energetyczną**
- 9. Identyfikacja wpływu AI i nowych technologii na rynek pracy**

D

Zanieczyszczenia powietrza poprzez systematyczne przekroczenia norm stężeń zanieczyszczeń (pyły PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)piren)

Zasięg obszarów dobowego poziomu dopuszczalnego PM10 (2024 rok)

D

Zanieczyszczenia powietrza poprzez systematyczne przekroczenia norm stężeń zanieczyszczeń (pyły PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)piren)

Porównanie emisji CO2 z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2019 i 2024 roku

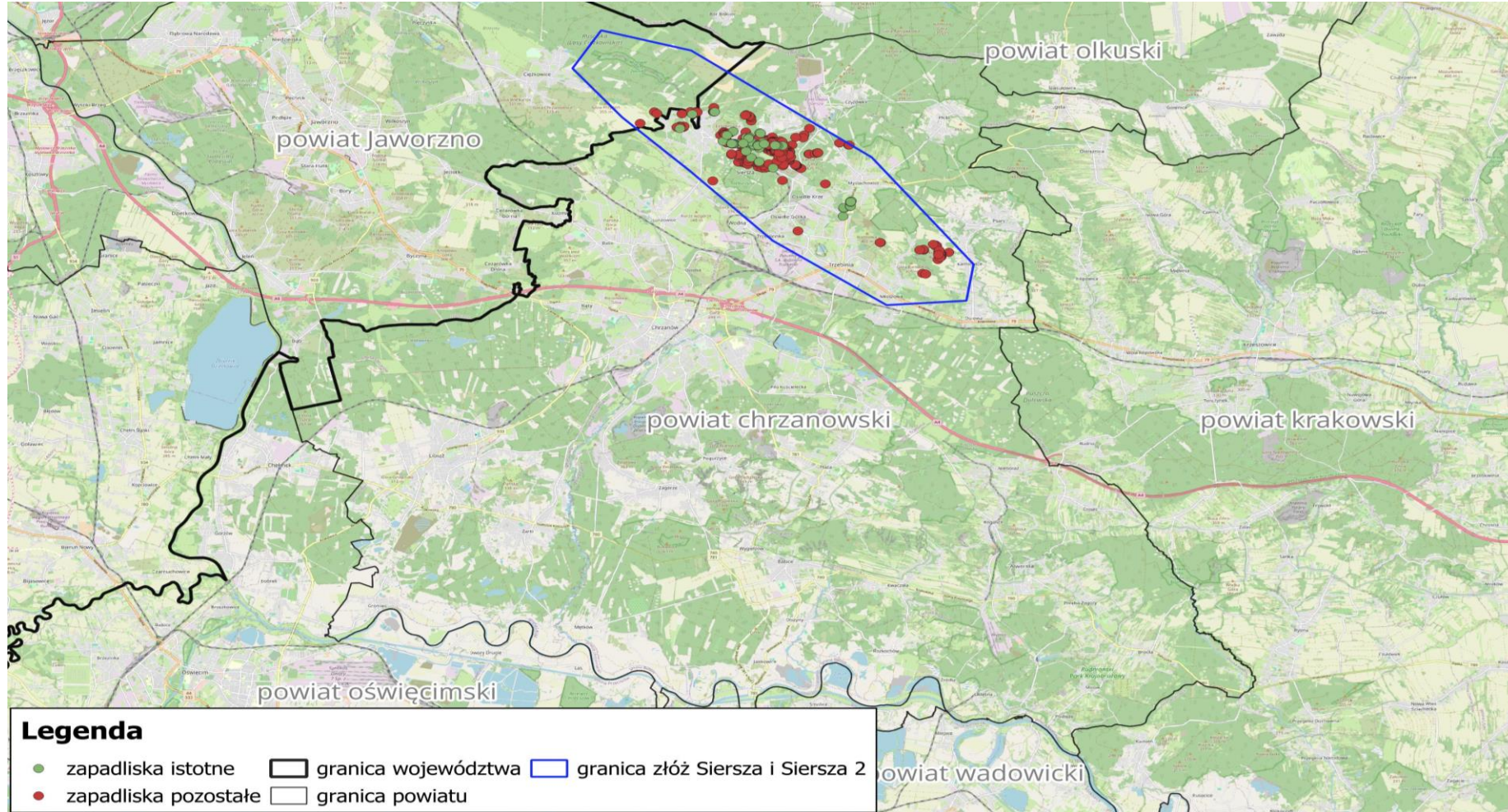
	2019 [T/R]	2024 [T/R]
PODREGION M. KRAKÓW	3,900 440	2 081 686
PODREGION OŚWIĘCIMSKI	2 353 469	1 497 679
POWIAT CHRZANOWSKI	1 334 905	578 163
POWIAT OLKUSKI	335 185	326 337
POWIAT OŚWIĘCIMSKI	631 091	557 217
POWIAT WADOWICKI	52 288	35 962

Zanieczyszczenia powietrza poprzez systematyczne przekroczenia norm stężeń zanieczyszczeń (pyły PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)piren)

Zalecenia i rekomendacje

- 1. Analiza ograniczeń wielkości mocy w przypadku sieci ciepłowniczych**
- 2. Inwestycje w lokalne źródła ciepła i mikrosieci**
- 3. Sporządzenie bazy przykładowych projektów**

Mapa zapadlisk na obszarze oddziaływania dawnej KWK „Siersza” w Trzebinie

Zalecenia i rekomendacje

- 1. Sporządzenie mapy szkód górniczych i terenów zdegradowanych**
- 2. Możliwość samego zagospodarowania terenów zdegradowanych bez konieczności ich wcześniejszej rekultywacji**

Liczba mieszkańców obszaru MZ w roku 2019 i 2024 (w tys.)

	2019	2024
PODREGION OŚWIĘCIMSKI	549,2	527,5
POWIAT CHRZANOWSKI	124,5	117,8
POWIAT OLKUSKI	111,2	105,0
POWIAT OŚWIĘCIMSKI	153,5	147,7
POWIAT WADOWICKI	160,0	157,1

Wyjazd młodych mieszkańców i starzenie się społeczeństwa

Prognoza populacji w Polsce i Małopolsce Zachodniej w latach 2025, 2035 i 2045

		POLSKA	CHRZANOWSKI	OLKUSKI	OŚWIĘCIMSKI	WADOWICKI
2025	Populacja	37 412 189	117 147	104 097	146 888	156 725
	Wiek przedprodukcyjny	18%	16,1%	16,4%	17,7%	19,7%
	Wiek produkcyjny	58%	56,7%	56,3%	57,1%	58,4%
	Wiek poprodukcyjny	24%	27,2%	27,3%	25,2%	21,9%
2035	Populacja	36 223 944	108 892	95 564	139 155	152 736
	Wiek przedprodukcyjny	15,6%	13%	13,4%	15%	16,9%
	Wiek produkcyjny	57,9%	56,6%	56,5%	56,7%	57,5%
	Wiek poprodukcyjny	26,5%	30,4%	30,1%	28,3%	25,6%
2045	Populacja	34 245 295	98 966	85 671	129 136	145 327
	Wiek przedprodukcyjny	15,1%	12,5%	12,9%	14,6%	16,2%
	Wiek produkcyjny	53,5%	51,6%	51,4%	52,4%	53,2%
	Wiek poprodukcyjny	31,4%	36%	35,7%	33%	30,6%

Zalecenia i rekomendacje

- 1. Problem „drenażu mózgów”**
- 2. Aktywne działania zachęcające do pozostania w regionie**
- 3. Zachęty do powrotów**
- 4. Działania edukacyjne**
- 5. Oferta dla cudzoziemców**

Wybrane wskaźniki produktu i rezultatu – stan na koniec czerwca br.

1255

Liczba osób biernych zawodowo
objętych wsparciem w programie

1438

Liczba osób pracujących, łącznie
z prowadzącymi działalność na własny
rachunek, objętych wsparciem w programie

156

Przedsiębiorstwa objęte wsparciem
(w tym: mikro, małe, średnie, duże)

156

Przedsiębiorstwa objęte wsparciem
w formie dotacji

1 920 000

Roczna liczba użytkowników nowego lub
zmodernizowanego transportu publicznego

2109

Liczba osób, których sytuacja społeczna
uległa poprawie po opuszczeniu programu

221

Małe i średnie przedsiębiorstwa
wprowadzające innowacje produktowe
i procesowe wsparciem w programie

180

Pojemność ekologicznego taboru
do zbiorowego transportu publicznego

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

W jakim stopniu aktualny stan wdrażania FST FEM 2021-2027 zapewni ograniczenie zapisanych w Programie wyzwań do 2029 roku?

■ Postępy programu są zróżnicowane

W obszarach gospodarczych widoczne są sukcesy, natomiast w innych wyzwaniach pojawiły się istotne bariery.

■ Firmy i dywersyfikacja

Wsparcie przedsiębiorstw okazało się najbardziej skuteczne. Środki zostały niemal w pełni zakontraktowane, a wskaźniki przekroczyły cele pośrednie nawet o 200%.

■ Rewitalizacja terenów pogórnich

Zasada „zanieczyszczający płaci”. Niska kontraktacja, co utrudnia osiągnięcie celów.

■ Rynek pracy

Aktualizacja diagnozy (brak nadwyżki pracowników z górnictwa) oraz wyzwania demograficzne.

Dziękuję za uwagę